

Fakta 2019:16

Länsstyrelsen
Stockholm

Klimatförändringar bidrar till ändrade nederbördsmonster och högre vattennivåer längs med kust, sjöar och vattendrag. Med ett förändrat klimat ökar risken för översvämning. I Stockholms län har vi hittills varit förskonade från översvämningar med stora konsekvenser på samhället, men även vid mindre översvämningar kan de materiella skadorna bli omfattande.

Översvämningar kan ge stora konsekvenser på samhället med skador på bebyggelse och vägar och störningar i avloppshantering, el- och vattenförsörjning.

Som fastighetsägare har du det huvudsakliga ansvaret för att skydda din egendom mot översvämningar. För att minska risken för skador är det därför viktigt att du vet hur du kan förbereda dig och skydda din fastighet.

Här kan du läsa om vad du kan göra före, under och efter en översvämning och vilket ansvar samhället har för att förebygga och hantera översvämningar.

Översvämning

Så skyddar du dig och din fastighet

KLIMATANALYS STOCKHOLMS LÄN

En stigande medeltemperatur medför ökad och mer intensiv nederbörd. Redan idag kan skyfall inträffa men såväl frekvensen som regnmängderna förväntas öka i framtiden. Enligt SMHI:s regionala klimatanalys från 2015 bedöms årsnederbörden samt den maximala dygnsnederbörden öka med 20–30 procent till år 2100.

När både nederbörd och temperatur ökar leder det till att flödena i vattendrag och sjöar förändras. Tillrinningen till vattendragen kommer att öka markant vintertid, med uppemot 75 procent på vissa håll. Sommarmånaderna kommer att få lägre vattenflöden.

Fortsätter utsläppen av växthusgaser att öka som i dag kan den globala havsnivån vara mellan 60 och 110 centimeter högre år 2100. Landhöjningen i Stockholm kompenserar för havsnivåhöjningen till mitten av seklet. Därefter ökar risken för kustöversvämningar på grund av havsnivåhöjningen som nu är cirka 3,6 mm per år.

Så här skyddar du dig

1 Före

- Kontrollera din försäkring.
- Förvara värdefulla föremål på en säker plats.
- Vid förvaring i källarförråd, placera sakerna minst 50 centimeter över golvet.
- Gör rent i stuprör, brunnar och dräneringsrör.
- Plantera gröna ytor, växter och träd som suger upp vatten. Ett vuxet träd kan ta upp flera hundra liter på en dag.
- Se till att marken lutar bort från huset och led bort vattnet.
- Kontrollera att källarfönster är täta så att inget vatten kan rinna in.
- Installera en avstängningsbar golvbrunn, backventiler på avlopp, pumpar, pluggar för ledningar till tvättställ och vattentätt lock över toaletten.
- Prata med dina grannar om översvämningsrisker. Hur kan ni hjälpas åt?
- Följ väderleksrapporten på www.smhi.se

2 Under

- Flytta fukt känsliga föremål till en säker plats.
- Stäng av elen i de översvämmade lokalerna. Se dock till att eventuell dräneringspump inte stannar.
- Tryck ner en filt i golvbrunnen och lägg en rejäl tyngd ovanpå.
- Pumpa eller ös ut vatten så fort som möjligt och vädra.
- Om du kör bil, undvik översvämmade vägar och parkera inte på översvämningshotad mark.

3 Efter

- Kontakta ditt försäkringsbolag.
- Släng ingenting innan du har kontaktat ditt försäkringsbolag.
- Fota skadorna efter översvämningen.
- Undvik att gå i vattnet utan vattentäta stövlar. Det kan finnas bakterier i vattnet som gör dig sjuk.
- Spola av väggar och golv (innan det torkat) för att underlätta efterkommande saneringsarbete.
- Ställ en avfuktare i de fukt-skadade utrymmena så fort som möjligt.
- Spara alla kvitton.
- Kontrollera att dricksvattnet kan användas utan att kokas.

Samhällets ansvar

Räddningstjänst

Räddningstjänsten har ett ansvar att prioritera händelser där kriterierna för räddningstjänst uppfylls, det vill säga när stor egendomsskada riskeras eller risk för fara för liv föreligger. Det är därför inte säkert att räddningstjänsten har möjlighet att prioritera en enskild fastighet i en översvämningssituation. Därför är det extra viktigt att du som fastighetsägare är medveten om riskerna för din fastighet och hur du kan agera före, under och efter en översvämning.

Kommun

Kommunen ansvarar för mycket av den fysiska planeringen av samhället. Kommunen tar exempelvis fram detaljplaner som anger hur ett begränsat område i en kommun ska bebyggas. I detaljplanen beskrivs hur mark- och vattenområden får användas. Här tar kommunen hänsyn till om marken är lämplig för bebyggelse, och byggplanerna ska utformas för att minska risken för översvämningar.

Kommunen ansvarar för hantering av dagvatten i sin roll som v/a huvudman. Ledningsnäten är dimensionerade för normala flöden. För att hantera höga flöden använder man till exempel öppna system för trög avledning.

Stat

Staten ansvarar i första hand för förebyggande samordning, kunskapsförmedling och forskning. Länsstyrelsen tillsammans med andra myndigheter driver på arbetet med att minska samhällets sårbarhet inför extrema väderhändelser. Länsstyrelsen granskar bland annat kommunens detaljplaner utifrån översvämningssrisker samt samordnar länets krishantering vid stora samhällsstörningar.

Kan din fastighet drabbas?

Om du är intresserad av hur olika områden i Stockholms län kan påverkas av olika typer av översvämningar kan du använda Länsstyrelsens kartjänster. Där finns information om höga flöden längs vissa större vattendrag och havsnivåhöjning. Din kommun kan också ge mer information om riskerna i ditt område.

En tomt ska hållas i vårdat skick och skötas så att risken för olycksfall begränsas och betydande olägenheter för omgivningen inte uppkommer. Plan- och bygglagen, 8 kap 15 §.

Vill du veta mer?

Länsstyrelsen i Stockholm

www.lansstyrelsen.se/stockholm

www.lansstyrelsen.se/stockholm/tjanster/karttjanster-och-geodata

Krisinformation

Din ingång till myndigheternas krisinformation

www.krisinformation.se

Din säkerhet

Skydda ditt hus mot översvämning

www.dinsakerhet.se

KONTAKT

Länsstyrelsen i Stockholms län
enheten för samhällsplanering

Tfn: 010-223 10 00 (vxl)

Box 22067, 104 22 Stockholm

www.lansstyrelsen.se/stockholm

ISBN: 978-91-7281-948-1

Alla foto: Mostphotos